

Subject: FW: vabilo in poziv k posredovanju vprašanj - Varuh človekovih pravic RS
From: "MARTINA LIPNIK" <martina.lipnik@siol.net>
Date: 15/11/2018, 12:08
To: <martina.lipnik@siol.net>

From: MARTINA LIPNIK [mailto:martina.lipnik@siol.net]
Sent: Thursday, November 15, 2018 11:46 AM
To: 'info@varuh-rs.si'
Subject: FW: vabilo in poziv k posredovanju vprašanj - Varuh človekovih pravic RS

Spoštovani,
Posredujem vprašanja za predstavnika MOP.
Problematika »grajeno javno dobro« je prenesena iz Zakona o graditvi objektov (ZGO) v Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2).

Pri tem niso bile prenesene vsebine 211. Člena ZGO, ki so naštevale »pravne podlage« za že zgrajene objekte gradbeno-inženirske vrste, ki predstavljajo potencialne elemente za pridobitev statusa »grajeno javno dobro«. Predvsem je bil v okviru naštetih določil v 211. Členu pomemben začetni del, ki je navajal, da tak status pripada površinam, ki so bile za javno rabo opredeljene v zazidalnih načrtih (ZN) oziroma prostorskih izvedbenih načrtih (PIN) po ZUN (Zakon o urejanju prostora).

Ko so se ZN ali PIN ukinjali, bi morali biti REALIZIRANI (torej zgrajeni in vneseni v javne evidence), vendar v veliki večini primerov končna faza ni bila zaključena – predvsem manjka še do danes prenos v javne evidence – to je ureditev nove parcelacije v skladu s parcelacijskimi načrti iz PIN dokumentov. Vsem predpisom navkljub se je prekrilo PIN dokumente s »prostorskimi ureditvenimi pogoji« (PUP), ki bi naj po pravilih sledili zaključenim ZN in PIN, izdelanim na geodetskih podlagah že usklajenih evidentiranih stanj z zgrajenim.

Ker se določila 211. Člena ZGO z omenjenimi določbami še niso do kraja realizirala, ostaja po novem »pravna praznina« glede obveznosti razglašanja GJD na površinah, namenjenih javnosti po določbah zakona, in postaja po novem vse bolj ali manj »prepuščeno« predlagatelju statusa, po njegovi izbiri in oceni nujnosti, potrebnosti ali umestnosti uvedbe statusa (odločitve upravnih organov in njihovega osebja niso vedno skladne s pričakovanji ali potrebami javosti).

Sedaj so bile glede tega predvsem na udaru **javne površine v stanovanjskih soseskah**, ki jih občine niso želele »prevzeti« v upravljanje, pa jih prepuščajo sodnim postopkom za delitev zemljišč privatnikom – etažnim lastnikom (ZVetL). V teh sodnih postopkih se nikoli ne preverja pogojev glede potencialnega statusa GJD, ugotavlja se samo, da ni razglašeno, v nekaterih primerih pa ZVetL-1 celo daje pravico sodišču, da že razglašeno GJD razveljavi, odpravi.

To spreminja urbanistične ureditve v soseskah, saj delitev lastnine pomeni tudi delitev upravljanja s površinami (in njihove uporabe) v okviru meja novih zasebnih lastnin – zapiranje pešpoti in prehodov, izginjanje zelenic (mimo normativov za razpolaganje s prostorom za rekreacijo prebivalcev) za potrebe gradnje parkirišč, priposestvanje parkirišč za posamezne skupine etažnih lastnikov, itd....

Leta 2012 je Računsko sodišče podalo mnenje glede neustrezne obravnave GJD v zakonodaji, ker **ni bilo določenih sankcij in rokov glede ureditev statusa GJD**, vendar tudi nova zakonodaja tega ni uredila – 6 let kasneje! Poleg neurejenega stanja v okviru občin je enako neurejeno stanje državnih elementov GJD (primer južna obvoznica okoli Ljubljane), veliko vsega je vezano na neurejeno evidenco katastrskega pregleda – neurejene parcelacije zgrajenega stanja.

Država bi morala urgentno uvesti prenos parcelacijskih načrtov iz PIN, iz »dokumentacij za realizacijo« PIN, ter iz lokacijskih dokumentacij in odločb za gradnje objektov (stavb in zunanjih ureditev sosesk, z gradbeno-inženirskimi

objekti (nizke gradnje), ipd..) na parcelacijsko preoblikovanih zemljiščih – še pred postopki po ZVetL na sodiščih! ZVetL-1 ne vključuje nikakršnega odnosa do državnih evidenc, ki obdelujejo komunalno infrastrukturo, to je »zbirnega katastra komunalne infrastrukture«!?!?

Sklic na:

- **Gradbeni inženirski objekti gospodarske javne infrastrukture (GJI) tvorijo omrežja, ki služijo določeni vrsti gospodarske javne službe državnega ali lokalnega pomena oziroma tvorijo omrežja, ki so v javno korist.**
- Pravilnik o vsebini in načinu vodenja zbirke podatkov o dejanski rabi prostora podrobneje določa vodenje in vzdrževanje zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture, podeljevanje identifikacijskih oznak objektom gospodarske javne infrastrukture ter posredovanje zbirnih podatkov v zbirni kataster.

<http://www.pppforum.si/podrocje/javne-sluzbe-in-javna-infrastruktura/>

Krovni zakon, ki ureja gospodarske javne službe in ki določa način in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb v Sloveniji je [Zakon o gospodarskih javnih službah \(ZGJS\)](#).

SPLOŠNO O JAVNI INFRASTRUKTURI

Beseda infrastruktura je latinska sestavljanica, sestavljena iz dveh delov: *infra*, kar pomeni spodaj, pod zemljo, *struktura* pa spajanje, zidanje, zgradbo. Sam izvor besede kaže, da se pod pojmom infrastruktura razume določen sistem prizemnih inštalacij, ki povezujejo gospodarske enote v bolj ali manj usklajen sistem.

Pojem **gospodarske javne infrastrukture** je opredeljen v [Zakonu o graditvi objektov \(ZGO-1\)](#), ki v 2. členu določa, da je objekt gospodarske javne infrastrukture tisti gradbeni inženirski objekt, ki tvori omrežje, ki služi določeni vrsti gospodarske javne službe državnega ali lokalnega pomena ali tvori omrežje, ki je v javno korist. V 2. členu je opredeljen tudi pojem grajenega javnega dobra. **Grajeno javno dobro** so zemljišča, namenjena takšni splošni rabi, kot jo glede na namen njihove uporabe določa zakon oziroma predpis, izdan na podlagi zakona in na njih zgrajeni objekti, če so namenjeni splošni rabi. Grajeno javno dobro državnega pomena je opredeljeno kot grajeno javno dobro, ki sodi v omrežje gospodarske javne infrastrukture državnega pomena in javna površina na njih, grajeno javno dobro lokalnega pomena pa je opredeljeno kot grajeno javno dobro, ki sodi v omrežje gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena in javna površina na njih, kakor tudi objekti ali deli objektov, katerih uporaba je pod enakimi pogoji namenjena vsem, kot so cesta, ulica, trg, pasaža in druga javna prometna površina lokalnega pomena, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica, športna oziroma rekreacijska površina in podobno.

ZGO-1 ne predvideva, da imajo objekti gospodarske javne infrastrukture obenem tudi status grajenega javnega dobra. Status grajenega javnega dobra objekt namreč ne pridobi z nastankom oz. izgradnjo, temveč na podlagi odločbe, ki se izda po postopku opredeljenem v 21. členu ZGO-1. Vprašanje, ali ima posamezni objekt gospodarske javne infrastrukture tudi status grajenega javnega dobra je z vidika obravnavanega vprašanja pomembno predvsem, ker 22. člen ZGO-1 določa, da na objektu oziroma njegovem delu, ki ima pridobljen status grajenega javnega dobra, ni mogoče pridobiti lastninske ali kakšne druge stvarne pravice s priposestovanjem, prav tako pa tak objekt ne more biti predmet izvršbe.

Kakor izhaja iz veljavne slovenske zakonodaje, spada infrastruktura za izvajanje gospodarskih javnih služb med gospodarsko javno infrastrukturo, status grajenega javnega dobra pa ima zgolj v primeru, če ji je bil priznan s posebno odločbo.

Infrastruktura za izvajanje negospodarskih javnih služb v ZGO-1 ni posebej urejena.

Veljavna slovenska zakonodaja eksplicitno ne ureja vprašanja lastninskega koncepta na javnem dobrem. Lastninska pravica na javnem dobrem je po slovenskem pravu lahko zgolj lastninska pravica civilnopravnega tipa, saj druge vrste lastnine ustava ne pozna. V kolikor govorimo, da je posamezni objekt v »javni« lasti, pridevnik »javni« ne opredeljuje posebnega tipa lastnine, temveč le to, da je titular pravice oseba javnega prava (država ali občina).

https://www.geoprostor.net/PisoPortal/vsebine_gji.aspx

Gospodarska javna infrastruktura (GJI)

Gospodarska javna infrastruktura (GJI) združuje objekte gospodarske infrastrukture vpisane v **Zbirni kataster GJI** in ostalo javno infrastrukturo. Osnovni namen je prikaz zasedenosti prostora s posameznimi objekti, ki nam omogoča bolj smotno urejanje prostora in varnejše izvajanje posegov v prostor.

Objekti gospodarske infrastrukture so razdeljeni na:

- Prometno infrastrukturo (ceste, železnice, letališča, pristanišča)
- Energetsko infrastrukturo (plinovod, toplovod, elektrovod, javna razsvetljava)
- Komunalno infrastrukturo (vodovod, kanalizacija, odlagališče odpadkov)
- Elektronske komunikacije
- Vodno infrastrukturo
- Infrastrukturo za gospodarjenje z drugimi vrstami naravnega bogastva ali varstva okolja
- **Drugo javno infrastrukturo (zelene in javne površine, pokopališča, urbana oprema, ekološki otoki, prometna signalizacija...)**

ltd.

Lep pozdrav, Martina Lipnik, u.d.i.a.

From: Renata.Kotar@varuh-rs.si [mailto:Renata.Kotar@varuh-rs.si] **On Behalf Of** varuh@varuh-rs.si

Sent: Monday, November 12, 2018 12:26 PM

Subject: vabilo in poziv k posredovanju vprašanj - Varuh človekovih pravic RS

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC RS
Dunajska cesta 56
1109 Ljubljana
Telefon: +386 1 475 00 50
Faks: + 386 475 00 40
E-pošta: info@varuh-rs.si

To elektronsko sporočilo in vse morebitne priloge so poslovna skrivnost in namenjene izključno naslovniku. Če ste sporočilo prejeli pomotoma, Vas prosimo, da obvestite pošiljatelja, sporočilo pa takoj uničite. Kakršnokoli razkritje, distribucija ali kopiranje vsebine sporočila je strogo prepovedano.

This e-mail and any attachments may contain confidential and/or privileged information and is intended solely for the addressee. If you are not the intended recipient (or have received this e-mail in error) please notify the sender immediately and destroy this e-mail. Any unauthorized copying, disclosure or distribution of the material in this e-mail is strictly prohibited.